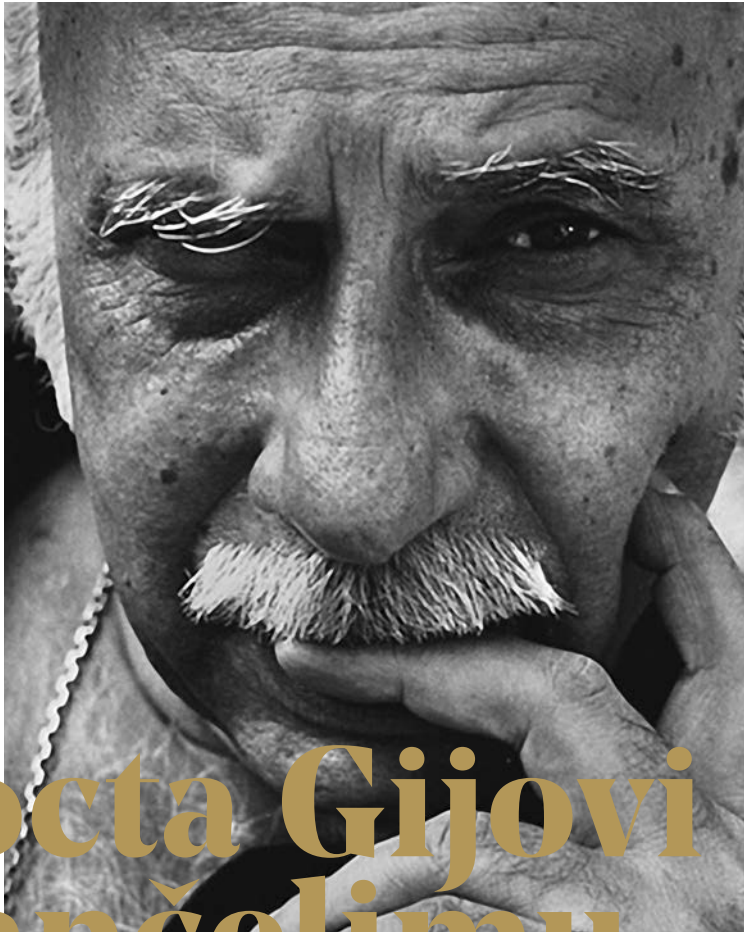

50. MORAVSKÝ PODZIM

15. 10. 2019

21.00

ČESKOBRATRSKÝ
EVANGELICKÝ CHRÁM
J. A. KOMENSKÉHO

Pocta Gijovi Kančelimu

Mezinárodní hudební festival Brno
Brno International Music Festival

50. MORAVSKÝ PODZIM
50th MORAVIAN AUTUMN

29/9 – 16/10/2019

Pocta Gijovi Kančelimu **Mimořádný koncert festivalu** **Moravský podzim 2019**

15. 10. 2019 / českobratrský evangelický chrám J. A. Komenského
(Červený kostel) / 21:00

Koncert se koná pod záštitou J.E. Mariam Rakviashvili,
velvyslankyně Gruzie v České republice.

Embassy of Georgia
to the Czech Republic

www.moravsky-podzim.cz

GIJA KANČELI

Amao omi (Nesmyslná válka)
pro sbor a saxofonové kvarteto

Ensemble Frizzante

Eva Daňhelová soprán

Veronika Slavíčková alt

Petr Pytlík tenor

Antonín Libicher tenor

Martin Kotulan bas

Kornél Mikecz j.h. bas

Vox Iuvenalis, smíšený pěvecký sbor VUT v Brně

Saxofonové kvarteto Moravia

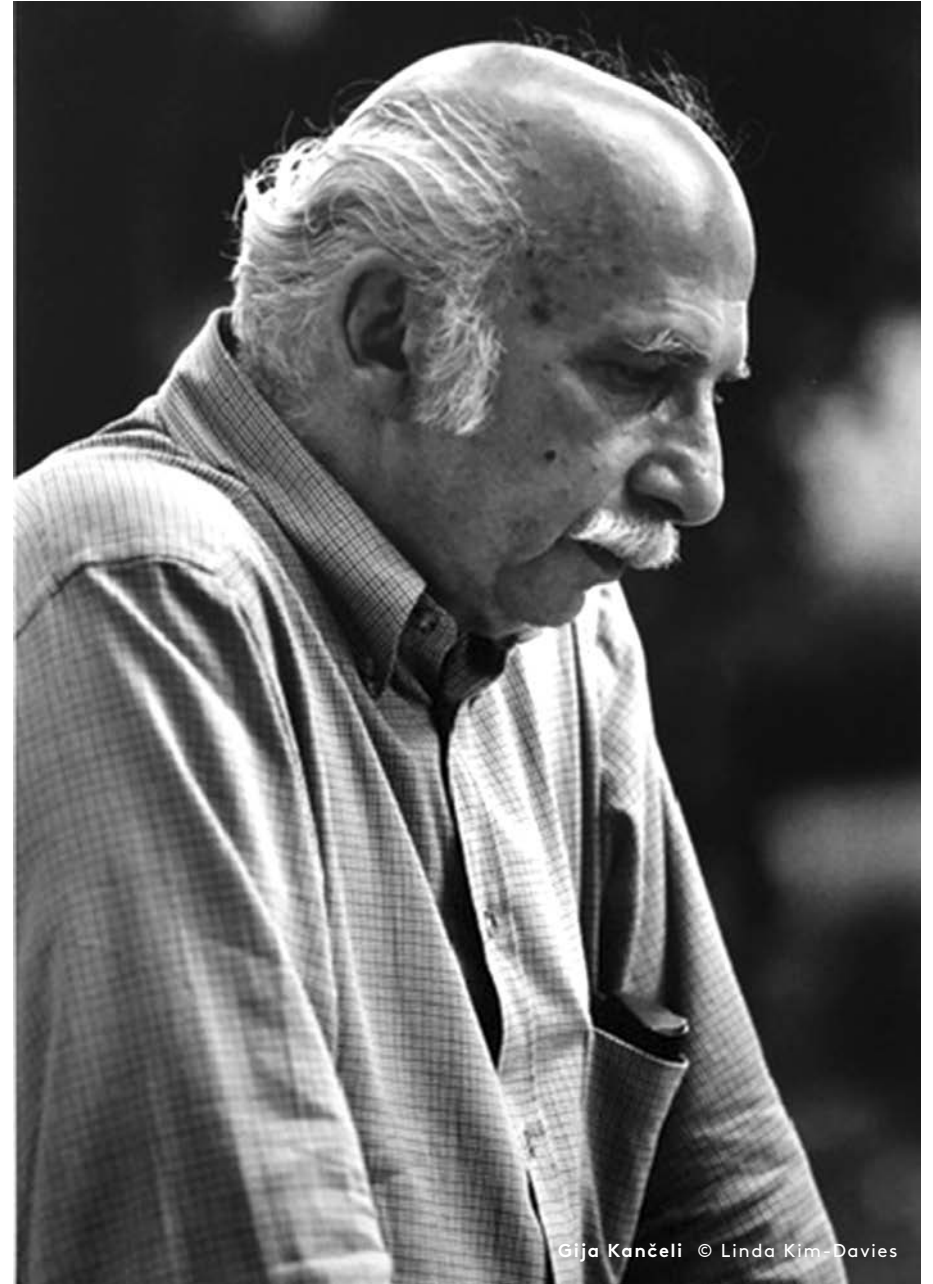
Antonín Mühlhansl sopránový saxofon

Vít Spilka altový saxofon

Jiří Sedláček tenorový saxofon

Lubor Pokluda barytonový saxofon

Jan Ocetek dirigent

Gija Kančeli © Linda Kim-Davies

Dennis Russell Davies a Gija Kančeli

Ve středu 2. října 2019 zemřel ve věku 84 let světoznámý gruzínský skladatel Gija Kančeli (Giya Kancheli). Festival Moravský podzim reaguje na tuto událost zařazením mimořádného koncertu, kterým vzdává této výjimečné osobnosti hold. Zazní jedno z Kančeliho stěžejních děl *Amao omi* (Nesmyslná válka) z roku 2005 pro sbor a saxofonové kvarteto, na jehož provedení se pod taktovkou Jana Ocetka budou podílet vokální soubor Ensemble Frizzante, pěvecký sbor Vox Iuvenalis a Saxofonové kvarteto Moravia. Skladba byla týmiž interprety a na stejném místě provedena před rokem v české premiéře.

Nad koncertem převzalo záštitu Velvyslanectví Gruzie v Praze; osobní účast potvrdili J.E. Mariam Rakviashvili, velvyslankyně Gruzie v České republice, a Dennis Russell Davies, šéfdirigent Filharmonie Brno a Kančeliho dlouholetý přítel a významný propagátor jeho hudby. Oba čestní hosté uvedou koncert krátkými proslovky.

Filharmonie Brno, která pořádá festival Moravský podzim, před několika lety provedla v Besedním domě Kančeliho dílo *Valse Boston pro klavír a smyčcový orchestr*, shodou okolností věnované právě jejímu stávajícímu šéfdirigentovi.

Ztratili jsme legendárního skladatele, originálního hudebního myslitele, jehož jedinečná díla, odhalující nekonečnost času, jsou uznávána jak v Gruzii, tak po celém světě. Věřím, že hudba Mistra Kančeliho bude znít ještě mnoho dalších let.

We lost a legendary composer, original musical thinker, whose unique compositions revealing the endlessness of time are cherished not only in Georgia but throughout the world. I believe, Maestro Kancheli's music will sound for many years to come.

J.E. Mariam Rakviashvili

velvyslankyně Gruzie v České republice / Ambassador of Georgia to the Czech Republic

V Kančelim jsme ztratili velkou osobnost, umělce, já osobně i velkého přítele. Útěchou nám budiž to, že jeho dílo zůstane v srdcích nás, hudebníků, kteří Kančeliho milovali a kteří budou provozovat jeho krásnou hudbu nadále.

We have all lost a great man, artist, and friend. We take solace from the knowledge that his great work will live on in the hearts of us musicians who loved him and will continue to perform his wonderful music.

Dennis Russell Davies

šéfdirigent Filharmonie Brno / Chief Conductor of Filharmonie Brno

Není pro mě důležité, jak bude moje hudba přijata, ale jak bude vnímána, jaký stupeň ticha bude v sále. Ticho může být různého druhu. Formální ticho, intelektuální ticho a ticho provázené soustředěností, očekáváním. Já usiluji o ten poslední druh ticha. A když skončí skladba, není důležité, jestli se lidem líbila nebo ne, popřípadě co o ní napíše kritika. To, co je důležité, je soustředěnost, s jakou ji lidé poslouchali. – Gija Kančeli

Gruzínský skladatel Gija Kančeli (1935–2019) byl představitelem silné (post)sovětské tvůrčí generace, která nastoupila v šedesátých letech 20. století v době tzv. politického tání a kterou dále reprezentují jména jako Alfred Schnittke, Sofia Gubajdulina, Valentin Silvestrov, Bronius Kutavičius či Tigran Mansurjan. Kančeli absolvoval konzervatoř v Tbilisi poměrně pozdě, jako osmadvacetiletý. Jeho tvorba se až do počátku osmdesátých let rozvíjela pouze ve dvou liniích; kvůli ekonomické nezávislosti psal Kančeli filmovou a scénickou hudbu, aby se pak mohl věnovat skládání symfonií (jichž napsal celkem sedm). Zlomovým okamžikem se stala *Čtvrtá symfonie* (1975) zkomponovaná na počest pětistého výročí narození Michelangela. Po jejím uvedení začalo růst mezinárodní renomé skladatele a na základě následujících prestižních objednávek se rozrůstala a zároveň také zpestřovala i jeho tvorba. Do širokého povědomí se Kančeliho hudba dostávala zásluhou slavných interpretů jako Mstislav Rostropovič, Gidon Kremer, Jurij Bašmet, Džansug Kachidze, Dennis Russell Davies či Kronos Quartet a také prostřednictvím nahrávek, které vydává renomovaný mnichovský label ECM. V roce 1991 se Kančeli vypravil na stipendijní pobyt do Berlína (po cestě došlo k nehodě automobilu, ve kterém Kančeli cestoval, v Berlíně pak prodělal několik operací); krátce poté v Gruzii vypukla občanská válka, kvůli níž se Kančeli rozhodl zůstat v západní Evropě. Usadil se v belgických Antverpách, třebaže pomyšlení na návrat do rodného Tbilisi se nikdy nevzdal.

Kančeliho výrazně spirituální hudba je zakořeněna v tradici evropské hudby a gruzínského folklóru. Pracuje s tichem a velmi pomalým tempem jako významnými kompozičními komponentami, její charakter je výrazně modální. To, co ji posouvá do současnosti, je způsob konfrontace kontrastních poloh: unisona vůči mnohozvuku, dlouhých rytmických hodnot vůči nejkratším možným hodnotám, nejtíšší dynamiky vůči fortissimovému zvuku apod., přičemž tuto konfrontaci provází neočekávanost, náhlost jejich proměn.

Skladba *Amao omi* (Nesmyslná válka) byla napsána roku 2005 na objednávku Nizozemského komorního sboru (Nederlands Kamerkoor), který ji následujícího roku spolu se saxofonovým kvartetem Raschèr premiéroval v Amsterdamu a natočil na CD. Textovou složku díla tvoří samostatná slova vztahující se k přírodě, krajině, kultuře a tradicím Gruzie. Kančeli však – jak bývá zvykem i v jiných jeho vokálních skladbách – nepokládal za nutné,

aby textu bylo rozumět; význam slov je „pohlčen“ všeřikající hudbou, jež má v případě *Ama omi* blízko k chrámovému zpěvu ortodoxní církve. Jak naznačuje název, dílo je naléhavým voláním po vnitřním a vnějším míru, které je příznačné pro celou Kančeliho tvorbu a které koresponduje se skladatelovým výrokem: *Nemohu zůstat lhostejný k nekonečným projevům bezcitnosti a násilí, což je možná důvod, proč v mé hudbě převládá smutek a žal.*

Vokální kvinteto **Ensemble Frizzante** (na dnešním koncertě rozšířené o jednoho hostujícího pěvce) vzniklo v roce 2015 jako soubor profesionálních zpěváků předních brněnských sborů, kteří chtěli nalézt protipól k provádění velkých sborových děl a oper. Dali si za cíl objevovat málo uváděné či zapomenuté skladby, nešedně propojovat lidský hlas s hudebními nástroji. Repertoár souboru je poměrně široký, od renesančních madrigalů přes barokní hudbu až po skladby 20. století.

Pěvecký sbor **Vox Iuvenalis** (Hlas mládí), založený roku 1993 Janem Ocetkem, se v roce 2000 stal reprezentativním tělesem Vysokého učení technického v Brně. Jeho členy jsou převážně studenti a absolventi VUT a dalších brněnských vysokých škol. Vysokou úroveň sboru potvrzují četná ocenění z mezinárodních soutěží. Repertoár zahrnuje skladby od 16. století po současnost se zvláštním zaměřením na soudobou českou sborovou tvorbu a duchovní hudbu 20. století.

Saxofonové kvarteto Moravia vzniklo v Brně roku 2005 z iniciativy Antonína Mülhansla.

Sbormistr **Jan Ocetek** je absolventem FF MU (hudební věda), PdF MU (hudební výchova) a JAMU v Brně (dirigování u Lubomíra Mátyla). Od roku 1987 byl zpěvákem v BMS Foerster (nyní Český filharmonický sbor Brno), kde poté od roku 2000 působil jako asistent sbormistra a dru-

hý sbormistr (do roku 2016). V roce 2017 završil doktorandské studium na JAMU, kde nyní vyučuje na katedře kompozice, dirigování a operní režie. Je také uměleckým ředitelem celostátní hodnocené přehlídky gymnaziálních sborů Gymnasia Cantant. V roce 1993 založil studentský sbor Vox Iuvenalis, který vede doposud a se kterým dosáhl úspěchů na mezinárodních soutěžích a festivalech (Randers, Veldhoven, Trnava, Pardubice, Praha, Vilnius, Debrecin). Kromě toho je sbormistrem Smíšeného sboru Kantiléna (od roku 2017), Pěveckého sboru Masarykovy univerzity (od roku 2018) a Dětského sboru ZUŠ Arthura Nikische v Bučovicích (od roku 2019).

Vydala: Filharmonie Brno

Texty: Vítězslav Mikeš

Foto: archiv Filharmonie Brno (není-li uvedeno jinak)

Sazba, produkce: Petr Tejkal Design

Náklad: 80 ks

Redakční uzávěrka: 11. října 2019

Filharmonie Brno, příspěvková organizace

MHFB Moravský podzim

Komenského náměstí 534/8, 602 00 Brno, Česká republika

e-mail: lucie.snajdrova@filharmonie-brno.cz

www.filharmonie-brno.cz www.moravsky-podzim.cz

☎ +420 539 092 801

☎ +420 539 092 839 manažerka festivalu

☎ +420 539 092 811 prodej vstupenek

Změna programu vyhrazena!

Statutární město Brno finančně podporuje Filharmonii Brno.

B | R | N | O

Vybrané koncerty jsou pořádány za finanční podpory

jihomoravský kraj

Hlavní partner Filharmonie Brno

Mediální partner festivalu

Dopravu zajišťuje

Za spolupráci děkujeme

VILLA TUGENDHAT

vila Stiasni

VILA LÖW BEER

MENDELU

Knihovna Jiřího Mahena v Brně

af Alliance Française Brno

Děkujeme za podporu

Děkujeme za mediální spolupráci a podporu

KAM←WHERE V BRNĚ/IN BRNO

šalina

BRNO MĚSTO HUDBY

kudyznudy.cz

informuji.cz

• • • •
**Filharmonie
Brno Philharmonic**